

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Teze bakalářské práce

Optimalizace daně z příjmů fyzických osob u OSVČ

Vypracoval: Marek Šmíd

Vedoucí práce: Ing. Hana Hlaváčková

České Budějovice

2023

Klíčová slova: daň z příjmů fyzických osob, daňová optimalizace, daňové zatížení, základ daně, OSVČ

JEL Classification: H24 – Personal Income and Other Nonbusiness Taxes and Subsidies

Anotace: Tato bakalářská práce se zabývá optimalizací daně z příjmů u osob samostatně výdělečně činných. Cílem práce je porovnat různé možnosti výpočtu daňové povinnosti konkrétních fyzických osob a navrhnout jim legální úsporu na dani z příjmů. Práce seznamuje se základními pojmy daňové teorie a daňovou soustavou České republiky se zaměřením na daň z příjmů fyzických osob a popisuje podstatné změny příslušného zákona v posledních letech. Práce popisuje i odvody na zdravotní a sociální pojištění, které mají charakter daně. Základ daně se stanovuje jako rozdíl příjmů a výdajů s tím, že výdaje mohou být skutečné nebo stanovené procentem z příjmů. Novou možnost výpočtu od roku 2021 přináší paušální daň. Práce ukazuje, že každý z těchto tří způsobů přináší výhody konkrétním skupinám plátcům daně ze zisku. Vhodně zvolený způsob dokonce nejen minimalizuje daňové zatížení, ale v kombinaci s daňového bonusu může způsobit i zápornou daň.

Úvod a přehled literatury

Téma práce Daň z příjmů fyzických osob u OSVČ budí velké vášně i mezi politiky. Legendárním se stal výrok Jana Mládky, který podnikatele označil za parazity na zaměstnancích se zdůvodněním, že platí nízké odvody. To, jestli jsou odvody OSVČ přiměřené, v práci nehodnotím. Tak jako je mantrou ekonomie maximalizace užitku a podnikání minimalizace nákladů, bylo i cílem mé práce z možností, které nabízí současná právní úprava, nalézt pro OSVČ to nejvýhodnější řešení její daňové povinnosti.

V teoretické části práce jsem nejdříve objasnil samotný pojem daň a popsal daňový systém v České republice. Věnoval jsem se především samotné dani z příjmů fyzických osob, konkrétně u osob samostatně výdělečně činných s tím, že tuto problematiku řeší zákon č. 586/1992 Sb. Definici daně jakožto povinného poplatku splňují i odvody OSVČ na sociální a zdravotní pojištění, a proto se má práce bude věnovat i jejich problematice.

Popsal jsem i legislativní změny a s nimi související výpočty daňové povinnosti OSVČ. Daň z příjmů fyzických osob prošla nejzásadnější změnou od zdaňovacího období za rok 2008, kdy předchozí progresivní zdanění se čtyřmi daňovými pásmi, bylo nahrazeno jednotnou lineární sazbou ve výši 15 %. Na druhou stranu si nový systém určitou míru progresu zachoval díky slevám na dani a daňovým zvýhodněním na děti. Další velkou změnu přinesl rok 2021, kdy od zdaňovacího období 2021 je možné být poplatníkem v paušálním režimu. Tato novinka umožňuje do jednoho paušálu sloučit jak placení daně z příjmů, tak i zdravotního a sociálního pojištění. Paušální daň může být i přes svá omezení pro mnohé poplatníky atraktivní volbou. Bude však pro poplatníka výhodná? I na to jsem v práci odpověděl.

V praktické části jsem u konkrétních OSVČ řešil výpočet jejich daňové povinnosti u daně z příjmů fyzických osob s možností její optimalizace. Daňová optimalizace je pojem, s kterým se setkáváme především v souvislosti s velkými společnostmi. A je to logické. Ze zisku v řádech jednotek miliard Kč bude daň z příjmů ve stovkách miliónů a i půl procento ušetřených na daních daňovou optimalizací budou jednotky miliónů. OSVČ se však se svými zisky pohybují řádově jinde.

Z analýzy poradenské společnosti Bisnode vyplývá, že v roce 2020 bylo plátcem DPH 11 % živnostníků. („CzechTrade: DPH platí méně než pětina podnikatelů“, 2020) Většina OSVČ tak má obrát pod 1 milion Kč, a proto jsem k optimalizaci daňové povinnosti nepoužíval metody, které využívají větší společnosti. Pro většinu OSVČ jsou tyto metody nepoužitelné, ale to neznamená, že by OSVČ vhodnou metodou výpočtu nemohla výši daně z příjmů optimalizovat.

OSVČ může v současné době zjistit svou daňovou povinnost resp. základ daně několika možnostmi, kdy každé odpovídá jiný zisk a tím i daňová povinnost. Každá z možností s sebou nese i jinou administrativní zátěž a i toto hledisko jsem vzal při rozhodování v potaz. Výsledkem je tak doporučení konkrétním OSVČ z hlediska optimalizace její daňové povinnosti.

Přehled literatury:

- Hamerníková, B., & Maaytová, A. (2010). *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer
- Kubátová, K. (2015). *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer.
- Marková, H. (2023). *Daňové zákony: úplná znění platná k 1. 1. 2023*. Praha: Grada.
- Ryneš, P. (2016). *Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2016*. Praha: Anag.
- Vančurová, A., Láchová, L., & Zídková, H. (2020). *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer.
- Vlčková, M. (2020). *Základní principy a postupy v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer.

Cíl práce

V konkrétním podnikatelském subjektu analyzovat skutečně placenou daň z příjmů FO, najít vhodnější variantu výpočtu daňového základu, která by umožnila úsporu na dani.

Metodika

Cílem bakalářské práce je případová studie se zaměřením na daň z příjmů u OSVČ s možností její optimalizace. Pokud přijmeme zjednodušení, že u OSVČ zisk zjistíme jako rozdíl příjmů a výdajů,¹ pak daň zjistíme jako součin základu daně a procentní sazby daně. Jednoduše se tak nabízí zvýšit výdaje a z nižšího zisku bude i nižší daň. Tady však nebude platit, že nejlepší řešení bývají ta nejjednodušší. Zvýšením nákladů by OSVČ snížila svůj disponibilní důchod, a proto se zaměřím na možnosti, které nabízejí různé způsoby výpočtu daně z příjmů OSVČ.

Vzhledem k tomu, že platby na zdravotní a sociální pojištění mají také, jak vyplývá z literární rešerše, charakter daně, zahrnují je také ve svých výpočtech.

Vymezení příjmů OSVČ

Příjmy OSVČ jsou specifikovány v § 7 ZDP. Případová studie tak řeší pouze příjmy ze samostatné činnosti a nebude se zabývat příjmy ze závislé činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatními příjmy.

Způsoby výpočtu daňové povinnosti OSVČ

Jak vyplývá ze zákona o dani z příjmů fyzických osob, mají v současné době OSVČ tři následující možnosti jak ze svých příjmů zjistit svoji daňovou povinnost.

1. Paušální daň

Možnost, kterou OSVČ mohli poprvé využít za zdaňovací období roku 2021 je tak čerstvou novinkou. Konstrukce této daně vychází z předpokladu, že poplatník výměnou za snížení administrativní zátěže (nepodává daňové přiznání, ani přehledy pro zdravotní pojišťovnu a Okresní správu sociálního zabezpečení) a vyhnutí se kontrolám ze strany finančního úřadu rád zaplatí na celkových odvodech trochu víc.

Od roku 2023 došlo k rozšíření variant paušální daně. To na jedné straně znamená rozšíření počtu poplatníků, kteří ji mohou využít, a jak přiznává Ministerstvo financí, je toto cílem změny. Současně se ale třemi pásmy konstrukce daně zkomplikovalo její použití. Z původně jednoduchého řešení: jedna částka pro všechny, vzniklo řešení, které má svá úskalí při přechodech mezi jednotlivými pásmy.

V roce 2023 je měsíční paušální platba pro jednotlivá pásma stanovena takto:

- 1. pásmo: 6 208 Kč
- 2. pásmo: 16 000 Kč
- 3. pásmo: 26 000 Kč

Paušální částka obsahuje nejenom daň z příjmů, ale i odvody na důchodové a zdravotní pojištění. Poplatník ji platí bez ohledu na výši svých příjmů a výdajů a je omezen pouze hranicemi jednotlivých pásem. I nepatrné překročení hranice příjmů tak může pro poplatníka znamenat razantní zvýšení odvodů. Současně platí, že poplatník si nemůže uplatnit žádné slevy na dani ani daňové zvýhodnění (např. na vyživované děti).

¹ Záměrně neuvádím výnosů a nákladů, neboť OSVČ většinou využívají daňovou evidenci nebo výdaje zjišťují procentem z příjmů.

2. Výpočet výdajů procentem z příjmů

V této variantě již poplatník podává přiznání k dani z příjmů fyzických osob a stejně tak i přehledy pro zdravotní pojišťovnu a Okresní správu sociálního zabezpečení. Nevede však daňovou evidenci ani účetnictví. Eviduje pouze své příjmy a z nich zjistí pomocí příslušného procenta (dle druhu podnikání) výdaje.

Tabulka 1 - Sazby a maximální hranice paušálních výdajů

Druhy příjmu	Sazba paušálních výdajů	Maximální částka paušálních výdajů
zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství, řemeslné živnosti	80 %	1 600 000 Kč
ostatní živnosti	60 %	1 200 000 Kč
jiné podnikání, nezávislé povolání, převod a využití práv	40 %	800 000 Kč
nájem majetku vloženého do obchodního majetku	30 %	600 000 Kč

Zdroj: Vančurová, Láchová & Zídková, 2020

Výši daňové povinnosti na daň z příjmů fyzických osob jsem zjistil následujícím způsobem:

- dílčí základ daně = příjmy - výdaje (uplatňované procentem z příjmů)
- základ daně = dílčí základ daně - nezdanitelné části základu daně - odčitatelné položky
- základ daně zaokrouhlený na stokoruny dolů
- daň vypočtená dle § 16 ZDP (zaokrouhlený základ daně * 0,15)
- daň před slevami a zvýhodněním
 - roční slevy na dani podle § 35ba ZDP
- daň po slevách
 - roční daňové zvýhodnění na vyživované dítě
- = daň celkem nebo vyplacený daňový bonus

Výši odvodu na důchodové pojištění jsem vypočetl jako 29,2 % z ½ dílčího základu daně s respektováním minimálního pojistného.

Výši odvodu na zdravotní pojištění jsem vypočetl jako 13,5 % z ½ dílčího základu daně s respektováním minimálního pojistného.

Celkové daňové zatížení konkrétní OSVČ jsem zjistil součtem výše vypočítaných plateb, tj. daně z příjmů fyzických osob a pojistných na důchodové a sociální pojištění.

3. Skutečné výdaje

Tato varianta je podobná předchozí, ale poplatník již vede daňovou evidenci, případně účetnictví. Z té zjistí hospodářský výsledek (zisk), použije jej jako dílčí základ daně a dále při výpočtu daňové povinnosti postupuje jako v předchozí variantě. Na rozdíl od předchozích je tato varianta administrativně náročnější, s odpovídajícími náklady ať již ve formě vlastního času nebo výdajů na vlastní nebo externí účetní/ účetního.

Charakteristiky OSVČ

Modelovými poplatníky jsou OSVČ, které mají pouze příjmy ze samostatné výdělečné činnosti. Nejsou plátcí DPH, tzn. jejich roční obrat nepřesahuje 2 miliony Kč a mohou tak využít i zdanění paušální daní. Využívají různé procentní sazby paušálních výdajů, uplatňují různé nezdanitelné části základu daně a dle počtu nezaopatřených dětí i různá daňová zvýhodnění na vyživované děti. Poplatníci jsou:

- Kadeřnice
- Psychologická a manželská poradkyně
- Pořadatel kurzů sportovních instruktorů
- Veterinářka
- Advokát

Výpočet daně z příjmů modelových poplatníků

Daň z příjmů jsem vypočetl pro každého z poplatníků výše uvedenými metodami. Pro každého poplatníka jsem tak získal tři různé výše celkové daňové povinnosti, tj. součet daně z příjmů fyzických osob a pojistných na důchodové a zdravotní pojištění. Výsledky výpočtů jsem porovnal a vyvodil z nich závěry.

Výsledky

1. Kadeřnice

S příjmy z kadeřnické činnosti 751 635 Kč a výdaji 413 762 Kč, uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě.

- a) Kadeřnice bude v paušálním režimu platit měsíční zálohy na paušální daň 6 208 Kč a ročně tak zaplatí 74 496 Kč.
- b) Příjmům 751 635 Kč odpovídají výdaje 601 308 Kč (tj. 80 % z příjmů) a celková daňová povinnost po odpočtu slevy na dítě je 52 788 Kč.
- c) Příjmům 751 635 Kč a výdajům 413 762 Kč po odpočtu slevy na dítě odpovídá celková daňová povinnost 86 619 Kč.

Tabulka 2: OSVČ 1 - porovnání variant

Varianty	Výdaje %	Skutečné výdaje	Paušální daň
Daň celkem (+) nebo vyplacený daňový bonus (-)	-15 204 Kč	4 626 Kč	1 200 Kč
Pojistné na důchodové pojištění	35 328 Kč	49 329 Kč	40 632 Kč
Pojistné na zdravotní pojištění	32 664 Kč	32 664 Kč	32 664 Kč
Celkem daně/rok	52 788 Kč	86 619 Kč	74 496 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Nejlepší variantou je pro kadeřnici použít výdaje procentem z příjmů, která umožňuje využití odpočtů od základu daně a slev na dani, a úspora na daních je výrazná. Vzhledem k vysokému výdajovému paušálu 80 % nemá význam používat skutečné výdaje. Varianta paušální daně pro kadeřnici není výhodná.

2. Psychologická a manželská poradkyně

S příjmy z psychologického poradenství 587 900 Kč a výdaji 254 824 Kč. Současné vykazuje i příjmy z manikérské činnosti 357 450 Kč a jim odpovídající výdaje 235 198 Kč. Nemá nezaopatřené dítě. Jako nezdanitelné části základu daně uplatňuje 12 000 Kč na penzijní připojištění a 24 000 Kč na soukromé životní pojištění.

- Psychologická poradkyně bude v paušálním režimu platit měsíční zálohy na paušální daň 6 208 Kč a ročně tak zaplatí 74 496 Kč.
- Příjmům 965 350 Kč odpovídají výdaje 638 700 Kč (kombinace 80 % a 60 % z příjmů) a celková daňová povinnost po využití nezdanitelných částí základu daně je 87 185 Kč.
- Příjmům 965 350 Kč a výdajům 490 022 Kč po využití nezdanitelných částí základu daně odpovídá celková daňová povinnost 131 197 Kč.

Tabulka 3: OSVČ 2 - porovnání variant

Varianty	Výdaje %	Skutečné výdaje	Paušální daň
Daň celkem (+) nebo vyplacený daňový bonus (-)	9 750 Kč	32 055 Kč	1 200 Kč
Pojistné na důchodové pojištění	44 771 Kč	66 478 Kč	40 632 Kč
Pojistné na zdravotní pojištění	32 664 Kč	32 664 Kč	32 664 Kč
Celkem daně/rok	87 185 Kč	131 197 Kč	74 496 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Nejlepší variantou je pro psychologickou poradkyni použít paušální daň. Její výhoda se projeví ještě více při růstu příjmů. Vzhledem k relativně vysokému výdajovému paušálu 60 % nemá význam používat skutečné výdaje.

3. Pořadatel kurzů sportovních instruktorů

S příjmy ze sportovního a rekreačního vzdělávání 1 954 634 Kč a výdaji 1 642 152 Kč. Nemá nezdanitelné části základu daně. Uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě.

- Pořadatel kurzů bude v paušálním režimu platit měsíční zálohy na paušální daň 16 000 Kč a ročně tak zaplatí 192 000 Kč.
- Příjmům 1 954 634 Kč odpovídají výdaje 1 172 780 Kč (tj. 60 % z příjmů) a celková daňová povinnost po odpočtu slevy na dítě je 238 152 Kč.
- Příjmům 1 954 634 Kč a výdajům 1 642 152 Kč po odpočtu slevy na dítě odpovídá celková daňová povinnost 79 102 Kč.

Tabulka 4: OSVČ 3 - porovnání variant

Varianty	Výdaje %	Skutečné výdaje	Paušální daň
Daň celkem (+) nebo vyplacený daňový bonus (-)	71 226 Kč	816 Kč	59 556 Kč
Pojistné na důchodové pojištění	114 151 Kč	45 622 Kč	89 352 Kč
Pojistné na zdravotní pojištění	52 775 Kč	32 664 Kč	43 092 Kč
Celkem daně/rok	238 152 Kč	79 102 Kč	192 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Nejlepší variantou je pro pořadatele kurzů použít skutečné výdaje. Vzhledem k vysokým skutečným výdajům nemá význam používat výdajový paušál 60 % a podobně nevýhodná je i paušální daň.

4. Veterinářka

Veterinářka s příjmy z veterinární praxe 1 915 463 Kč a výdaji 1 233 295 Kč. Jako nezdanitelné části základu daně uplatňuje 58 263 Kč na úroky z hypotéčního úvěru, 24 000 Kč na penzijní připojištění, 24 000 Kč na soukromé životní pojištění. Uplatňuje daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti.

- Veterinářka bude v paušálním režimu platit měsíční zálohy na paušální daň 26 000 Kč a ročně tak zaplatí 312 000 Kč.
- Příjmům 1 915 463 Kč odpovídají výdaje 766 185 Kč (tj. 40 % z příjmů) a celková daňová povinnost po využití nezdanitelných částí základu daně a odpočtu slevy na dítě je 333 457 Kč.
- Příjmům 1 915 463 Kč a výdajům 1 233 295 Kč po využití nezdanitelných částí základu daně a odpočtu slevy na dítě odpovídá celková daňová povinnost 163 664 Kč.

Tabulka 5: OSVČ 4 - porovnání variant

Varianty	Výdaje %	Skutečné výdaje	Paušální daň
Daň celkem (+) nebo vyplacený daňový bonus (-)	88 086 Kč	18 021 Kč	111 840 Kč
Pojistné na důchodové pojištění	167 795 Kč	99 597 Kč	136 656 Kč
Pojistné na zdravotní pojištění	77 576 Kč	46 046 Kč	63 504 Kč
Celkem daně/rok	333 457 Kč	163 664 Kč	312 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Nejlepší variantou je pro veterinářku použít skutečné výdaje. Vzhledem k vysokým skutečným výdajům nemá význam používat výdajový paušál 40 % a podobně nevýhodná je i paušální daň.

5. Advokát

Advokát s příjmy z advokátní praxe 1 212 881 Kč a výdaji 379 788 Kč. Jako nezdanitelné části základu daně uplatňuje 3 600 Kč hodnotu daru, 34 758 Kč na úroky z hypotéčního úvěru, 6 000 Kč na penzijní připojištění a 24 000 Kč na soukromé životní pojištění. Uplatňuje daňové zvýhodnění na tři vyživované děti.

- Advokát bude v paušálním režimu platit měsíční zálohy na paušální daň 16 000 Kč a ročně tak zaplatí 192 000 Kč.
- Příjmům 1 212 881 Kč odpovídají výdaje 485 152 Kč (tj. 40 % z příjmů) a celková daňová povinnost po využití nezdanitelných částí základu daně a odpočtu slevy na děti je 157 206 Kč.
- Příjmům 1 212 881 Kč a výdajům 379 788 Kč po využití nezdanitelných částí základu daně a odpočtu slevy na děti odpovídá celková daňová povinnost 195 496 Kč.

Tabulka 6: OSVČ 5 - porovnání variant

Varianty	Výdaje %	Skutečné výdaje	Paušální daň
Daň celkem (+) nebo vyplacený daňový bonus (-)	1 836 Kč	17 631 Kč	59 556 Kč
Pojistné na důchodové pojištění	106 248 Kč	121 632 Kč	89 352 Kč
Pojistné na zdravotní pojištění	49 122 Kč	56 234 Kč	43 092 Kč
Celkem daně/rok	157 206 Kč	195 496 Kč	192 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Nejlepší variantou je pro advokáta použít výdaje procentem z příjmů. Vzhledem k nízkým skutečným výdajům nemá význam používat skutečné výdaje. Na první pohled nevýhodná

varianta paušální daně by mohla přinést daňovou úsporu, pokud bychom se zaměřili na daňové zatížení manželů. Manželka je zaměstnaná, pokud by uplatnila daňové zvýhodnění na vyživované děti, získala by daňový bonus ona. Obdobně by mohla uplatnit jako nezdanitelnou částku základu daně úroky z hypotéčního úvěru. Advokát by sice paušální daní odvedl o 34 794 Kč více, ale manželka by minimálně získala daňový bonus na vyživované děti ve výši 65 234 Kč a výsledkem by byla rodinná daňová úspora nejméně 30 440 Kč. Tato úspora by se zvyšovala se vzrůstajícími příjmy advokáta. Na druhou stranu by rizikem této varianty byl pokles příjmů, kdy mezi jednotlivými pásmy paušálního režimu lze přecházet vždy od začátku zdaňovacího období. V průběhu zdaňovacího období nelze zvolené pásmo paušálního režimu měnit a v případě velkého poklesu příjmů by platil vyšší daň, než by odpovídalo jeho příjmům. Markantní by tato situace byla při poklesu příjmů pod 1 mil Kč – advokát by sice patřil dle příjmů do prvního pásma, ale daň by hradil dle druhého pásma a na dani a pojistném na důchodové a sociální pojištění by uhradil o 117 504 Kč více.

Diskuse

Skutečné nebo paušální výdaje procentem z příjmů

Rozhodnout se, jaký druh výdajů OSVČ použije, není v zásadě komplikované. Vyšší výdaje znamenají nižší daňovou povinnost a jedná se tak pouze o srovnání dvou čísel. V úvahu je však třeba brát i komplikovanější administrativu při vykazování skutečných výdajů a s tím spojené zvýšené náklady.

Paušální daň nebo paušální výdaje procentem z příjmů

Zde již při rozhodování musíme spočítat celkové odvody, tj. daň z příjmů a pojistné na důchodové a zdravotní pojištění.

U paušální daně je výpočet jednoduchý. V celém rozsahu příjmů až do 2 mil. Kč se dle pásem jedná buď o konstantní částku, nebo dochází ke skokové změně na vyšší, opět konstantní částku, při překročení hranice pásma paušální daně.

U paušálních výdajů procentem z příjmů křivka zdanění nemá stejný průběh v celém rozsahu příjmů. Díky základní slevě na poplatníka je z nízkých příjmů nulová daň. Pojistná na důchodové i zdravotní pojištění mají naopak minimální vyměřovací základy, tzn. až do jejich dosažení jsou konstantní a nezvyšují se s růstem příjmů.

Pro hraniční hodnoty jsem spočítal odpovídající daň z příjmů, pojistná na důchodové a zdravotní pojištění a získal graficky vyjádřené hodnoty, které jsou porovnány s paušální daní.

Závěr

Pro OSVČ, která může využít 80% výdajový paušál, bude ve většině případů nejvýhodnější použití tohoto paušálu.

Jiná situace nastává u OSVČ, která může využít 60% výdajový paušál. Zde již paušální daň, může přinést snížení daňového zatížení, pokud nebude využívat slev na nezaopatřené děti.

OSVČ, která může využít pouze 40% výdajový paušál, bude mít skutečné výdaje často podstatně vyšší, a proto nejvýhodnější bude nejčastěji použití skutečných výdajů.

Rozhodnutí mezi paušálními nebo skutečnými výdaji je jednoduché. OSVČ je může učinit až po skončení zdaňovacího období. Pouze si spočítá, které výdaje jsou vyšší a ty uplatní v daňovém přiznání. Mezi těmito výdaji může v různých zdaňovacích obdobích libovolně přecházet.

Jiná situace je u paušální daně. Zvolené pásmo paušálního režimu nelze měnit během zdaňovacího období. Mezi jednotlivými pásmy paušálního režimu tak lze přecházet pouze od začátku zdaňovacího období. Současně lhůta pro podání oznámení je pouze do desátého dne rozhodného zdaňovacího období, tj. období, ve kterém OSVČ vstupuje do paušálního režimu (tj. obecně do 10. ledna). Vzhledem k tomu, že OSVČ si pásmo paušálního režimu určuje dle příjmů předchozího zdaňovacího období, může nastat následující nevýhodná situace (z hlediska poplatníka).

OSVČ si dle příjmů minulého roku zvolí druhé, případně třetí pásmo paušální daně. V aktuálním roce dojde u OSVČ k poklesu příjmů, kterým by odpovídalo zařazení do nižšího pásma paušální daně. Ale OSVČ bude muset platit paušální daň dle vyššího pásma, vystoupit z režimu paušální daně nemůže a pásmo může změnit až pro následující rok. Přičemž rozdíly mezi pásmy jsou vysoké (120 000 Kč mezi druhým a třetím pásmem, 117 504 Kč mezi druhým a prvním pásmem a extrémních 237 504 Kč mezi prvním a třetím pásmem).

Pokud tedy OSVČ uvažuje o paušální dani, je nutné, aby zvážila výše uvedené nevýhody a pečlivě zanalyzovala svoji situaci. Proto se domnívám, že paušální daň bude, pokud nedojde ke změnám jejích parametrů a podmínek, pouze doplňkovou možností a většina OSVČ bude nadále využívat paušální nebo skutečné výdaje pro zjištění základu daně z příjmů.

Seznam literatury použité v tezích

Kniha

Vančurová, A., Láčková, L., & Zídková, H. (2020). *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer.

Internetový zdroj

DPH platí méně než pětina podnikatelů. (2020). BusinessInfo.cz - Oficiální portál pro podnikání a export. Retrieved August 27, 2022, from <https://www.businessinfo.cz/clanky/dph-plati-mene-nez-petina-podnikatelu/>

„Plný seznam použité literatury je uveden v textu bakalářské/diplomové práce“.

Další bibliografické údaje

Type of thesis: bachelor

Author: Marek ŠMÍD

Academic Year: 2022/2023

Department: Department of Accounting and Finance, Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Thesis supervisor: Ing. Hana Hlaváčková

Number of pages:

Language of thesis: CZ

Title of Thesis: Personal income tax of self - employed persons

Annotation: This bachelor thesis deals with the optimization of income tax for self-employed persons. The aim of the thesis is to compare different options for calculating the tax liability of a particular individual and to propose a legal saving on income tax. The thesis introduces the basic concepts of tax theory and the tax system of the Czech Republic with a focus on personal income tax and describes the significant changes in the relevant law in recent years. The thesis also describes health and social insurance contributions, which are in the nature of a tax. The tax base is determined as the difference between income and expenditure, with the proviso that expenditure may be actual or determined as a percentage of income. A new calculation option from 2021 brings a flat tax. The paper shows that each of these three methods benefits specific groups of profit tax payers. A properly chosen method even not only minimizes the tax burden, but in combination with the tax bonus can cause a negative tax.

Key words: personal income tax, tax optimization, tax burden, tax base, self-employed persons
